

Kam až môže viesť nekompetentnosť a nehospodárnosť?

O predsedovi Matice za obdobie jeho pôsobenia sa už popísalo dosť, škoda o tom hovoriť, nepatri tam. Posledné obdobie však jasne ukazuje, že kolektívna nekompetentnosť spojená s osobnými ambíciami, ale aj prospechom „vrcholných záchrancov“ Matice, trojlístku Šimonovič, Gešper a Smolec a o ktorých činnosti sa tiež dosť píše, je ešte horšia. K odobratiu kompetencii spomínaným trojlístkom len jednou vetou, že to nie len protizákonné a teda neplatne, ale aj kontraproduktívne, ktoré nakoniec môže využiť predseda vo svoj prospech.

Stali sa ďalšou brzdou MS spolu s manipulovaným a „výberovým“ výborom MS, ktorého účasť na zasadnutiach je niečo cez nadpolovičnú väčšinu. Sú úplne bez kontroly, aby sa udržali bez problémov počas celého funkčného obdobia, tak brania najväčšej kontrole zo strany členov Matice a síce, že nechcú zvolávať každoročne snemy, čím porušujú stanovky resp. mimoriadne valné zhromaždenie. Už dávno títo záchrancovia mali mať vypracovanú Víziu ďalšej činnosti MS, a predložiť ju na diskusiu v členskej základni.

Podstatou problémov je však momentálne hospodárenie, ktoré môže viesť minimálne k znefunkčneniu MS.

Vedenie zúžené do spomínaného trojlístka, využívajú tú skutočnosť, že účtovná závierka nemusí byť podľa zákona overená audítorom. To možno v prípade takej inštitúcie ako je MS považovať za diery v zákone. Z toho môže vyplývať, že táto skutočnosť umožňuje vedeniu, hlavne trojlístku, ale predovšetkým správcovi „ekonomovi“ Smolcovi bez kontroly narábať s účtovníctvom. Nebolo zrejme vedené podľa zákona správne a preukázateľne a je podozrenie, že došlo k porušeniu pri správe majetku. Vieme len napr. či sa neodpredáva majetok MS ako „nepotrebný“, resp. ako je rizikovo založený?

Sú k hospodáreniu faktické nezodpovedané otázky. Účtovné výkazy za rok 2013 konštatujú, že v MS bola dosiahnutá výrazná strata. Samozrejme, že nie sú zverejnené na w stránke Matice. V priebehu ani nie roka 2014 v októbri v zadlženej, zaúverovanej MS prišlo k „obratu“ a bol „kúzelníkom“ Smolcom predložený prebytkový rozpočet a za podpory ďalšej časti akčného vedenia a príslušnej časti výboru schválený. Ten taktiež nie je zverejnený. A aby „kontinuita úspechov“ pokračovala hneď v januári, čo v histórii MS nebolo, bol schválený bez problémov rozpočet na rok 2015, ale tiež bez zverejnenia na W stránke MS.

Prečo asi také veľké tajnosti z toľkých úspešných krokov? Nuž asi preto, že sa vie, že medzi matičiarmi sú aj takí, ktorí pracujú s ekonomickou agendou a zistili by, že pravda je niekde inde. K tomu ešte treba dodať, že MS by mala mať zo zákona vytvorenú funkciu vnútorného kontrolóra MS, ktorú v podstate ani niky nemala.

Najväčším problémom MS nielen v hospodárení, ale aj z hľadiska podstaty činnosti o ktorom sa prakticky nehovorí a teda aj malo vie je, zrušený projekt Digitalizácie v sume 4 065 319,86 EUR, hodnota príspevku z Európskeho fondu regionálneho rozvoja je 3 862 053,87 EUR a zvyšok vo výške 5 % zabezpečuje MS z vlastných zdrojov.

Trojlistok od svojho zvolenia za rok a pol neurobil nič preto, aby ho zachránil, ale radšej ho zrušil, aby nemal starosti. Za rok implementácie projektu už boli vynaložené zo strany MS nemalé prostriedky, ktoré musí zo zákona vrátiť. Odkiaľ na to zoberú peniaze-znova ďalšie zadlženie?

K tomu treba poznamenať, že Matica slovenská ako jedna z pamiatkových a fondových inštitúcií má veľký potenciál významnou mierou prispieť k zachovaniu kultúrneho dedičstva Slovenska, keď vo svojom unikátnom fonde uchováva dokumenty od svojho vzniku roku 1863. Mnohé z jej historických archívnych, knižničných, múzejných a galerijných objektov tvoria významnú súčasť národného kultúrneho dedičstva s vedomostným potenciálom k životu, histórii a kultúre Slovákov žijúcich nielen doma, ale aj vo svete, zachovaným vďaka aktivitám a pôsobnosti MS. To všetko cez projekt Digitalizácie mohlo byť spracované a nielen zachované na ďalšie obdobie, ale aj sprístupnenie širokej verejnosti, čím by sa podstatne zvýšilo povedomie a hrdosť slovenského národa.

Na záver možno využiť analógiu dnešných dní, kam až môže všetko prísť s neefektívnym manažovaním. Známa firma Váhostav sa zrazu ocitla pred bankrotom. Nebudeme zrazu prekvapení, že nám nebude fungovať Matica slovenská?

Je nepochopiteľne, že aj napriek dlhodobým negatívnym javom v MS sa nepripojili ostatne Krajské rady, aby bolo zvolané na kontrolu činnosti Matice Mimoriadne VZ. Alebo, že by podobne problémy mali aj oni u seba resp. majú výhody v rámci dobrých vzťahov s vedením MS?